

CARTA PASTORAL -LA COMUNIÓ EN L'ESGLÉSIA -

El Bisbe de Vic
al Bisbe emèrit,
als preveres i diaques,
a les persones consagrades,
als laics i laiques,
tot el poble de Déu que peregrina en aquesta beneïda terra de la diòcesi de Vic,

INTRODUCCIÓ

1. "Sigues el que ets" foren les paraules que en la meva ordenació episcopal us vaig dirigir a tots vosaltres, l'Església de Vic. Una Església a la qual el ministeri episcopal no és una realitat externa, sinó que en la mateixa essència de l'Església particular hi és present el ministeri apostòlic del bisbe. El bisbe diocesà - com diu el Concili Vaticà II- "és principi i fonament visible d'unitat en les respectives Esglésies particulars" (LG 23). Així, doncs, en aquesta segona carta pastoral vull reflexionar amb vosaltres sobre la nostra identitat més íntima com a Església que som de Déu, l'Església que té en la Trinitat divina el seu origen (cf. LG 2), en aquesta mateixa realitat trinitària viu la comunió, essent sacrament de la Trinitat per a la humanitat (cf. 1Jn1,3), i és cridada a la plenitud de l'encontre amb Déu, en la comunió plena de vida amb la Trinitat (cf. LG 48).

Si escric aquesta carta adreçada a tots vosaltres, ho faig amb la intenció d'ajudar-nos tots a viure el que som. Ho intentaré de fer amb l'estil d'una catequesi que vull fer arribar a tots vosaltres complint el meu deure de pastor de la comunitat i, per tant, de mestre que vol ensenyar aquella paraula que no és seva sinó d'aquell que és l'únic Mestre i Senyor (CD 12), el Bon Pastor que dóna la vida per les seves ovelles (Jn 10,11).

2. L'objectiu d'aquesta carta és fer viure una mica més l'amor que tenim a l'Església. Són aquests uns moments en què fan falta persones enamorades de Crist i de la seva esposa, que és l'Església. Necessitem, potser ara més que mai, persones enamorades de l'Església. Persones que sentin en la seva pròpia carn totes les preocupacions i neguits de l'Església. Necessitem persones que sentin com a seus tots els menyspreus que es fan a l'Església. Un veritable catòlic ha de fomentar una tendra pietat envers l'Església "mare". Com ho han fet des dels primers cristians, entre ells sant Agustí: "No pot tenir Déu per pare qui no té l'Església per mare" (In Psalm. 88).

3. El tema eix d'aquest escrit és el de la "comunió" en l'Església, que hem de viure com un do i també com una tasca. La comunió en l'Església no ve d'una experiència sociològica, ni d'una conveniència per a ser més efectius, ni tampoc d'una opció ètica, que ens faci entendre que la unitat és un valor important; sinó que la comunió en l'Església és un do de Déu, que vivim des de la fe (UR 2). No estem cridats a viure en la comunió de l'Església pel fet que aquesta sigui bona per a nosaltres i per a l'Església, sinó perquè creiem en un Déu que és comunió en el seu mateix ésser i en l'Església i ens ha fet aquest do de la comunió. "La realitat de l'Església Comunió és part integrant, més encara, representa el contingut central del "misteri", o sigui, del signi diví de salvació de la humanitat" (ChL 19). Bàsicament, doncs, es tracta no d'una comunió per a fer, sinó per a rebre. Però, al mateix temps, és tasca que ens demana contínuament donar la vida, en el sacrifici quotidià d'un mateix, on resplendeix alguna cosa d'aquella caritat de Déu, que és la única capacitat de vèncer el món i conquerir el cor dels homes i dones.

4. Tot això ho necessitem, potser ara més que mai, quan a l'Església, que és en aquest vell continent, en aquest país nostre, Catalunya, i en aquesta diòcesi de Vic, se'n demana una "nova evangelització" que, com deia Joan Pau II, cal que sigui "nova en el seu ardor, en els seus mètodes, en la seva expressió"

(Discurs CELAM, 9.3.1983). Hi ha una relació indissoluble entre la comunió en l'Església i l'evangelització que porta a terme l'Església (cf. Jn 17,21). Com deia el papa Joan Pau II en la *Christifidelis Laici*, "La comunió i la missió estan profundament unides, es compenetren i s'impliquen mútuament, fins al punt que la comunió representa alhora la font i el fruit de la missió: la comunió és missionera, i la missió és per a la comunió" (núm. 32) i, com recordava en la meua carta pastoral "*Anuncieu la Bona Nova de l'Evangel*", "L'únic subjecte evangelitzador és l'Església. No hi pot haver veritable evangelització sense comunió en el si de l'Església." (núm.5) La missió de l'Església, de la qual tots som corresponsables (cf. ChL 21), és viscuda en el món que necessita l'Evangel, a través de l'experiència i el creixement de la comunió que és l'Església; oferint-se com un lloc de pau i de reconciliació, on la caritat és el principi inspirador i la norma suprema de la comunitat (cf. LG 9). En aquest moment en què l'ateisme i l'agnosticisme i la indiferència religiosa són presents en la nostra societat d'una manera preocupant per als qui estimem la humanitat, el repte de viure l'Església amb tota la seva veritat és, sense cap mena de dubte el gran repte que tenim els catòlics del començament del segle XXI. Això, germans i germanes, donada la nostra debilitat i el nostre pecat, és ben difícil, però és un do del Senyor, que ens demana humilitat i conversió perquè avancem en aquesta realitat com a signe de la plenitud del Regne.

Aquesta carta vol fer el servei del qui en la Sagrada Escripura, en la Tradició i el Magisteri eclesial, així com en la teologia, cerca una major comprensió dels misteris de Déu i de la Salvació, i amb senzillesa ho dóna als altres, sabent que és de tots la riquesa de la doctrina de l'Església. També intentaré de fer algunes aplicacions a la vida eclesial, social i personal, essent ben conscient que cada un dels qui la llegiu heu de cercar què us demana el Senyor per a viure i aprofundir la comunió en l'Església.

PRIMERA PART

1- L'HOME EN RECERCA DE COMUNIÓ

5. En tots nosaltres hi ha una necessitat: la de sentir-nos acompanyats, estimats, valorats, tinguts en compte per algú; i al mateix temps, la por de la soledat, de no ser estimats ni valorats (cf. Gn 2,18). La massificació de les ideologies i de l'estatalització de la societat encara augmenta més aquesta soledat en el cor de l'home. El nihilisme de moltes concepcions de l'home i del món que neguen l'existència de Déu, portant a l'home al no-res a la buidor, al sense sentit, porten per la seva part a aguditzar aquesta soledat profunda de l'home.

També hi ha un fet que parla d'això mateix, en la vida dels homes la lluita per la convivència, per l'encontre amb profunditat amb l'altre, per la recerca d'espais de convivència i de comunió. Llocs que fan sentir l'escalf de l'altre i espais on hom pot compartir els seus neguits i esperances, les seves lluites i esforços, els seus èxits i fracassos. Les comunitats humanes i socials amb els seus objectius tenen també el component de l'encontre, amb un grau més o menys profund, entre les persones.

El mateix desig d'encontre amb l'altre és una experiència que ens parla del desig de Déu que hi ha en el cor de l'home. L'encontre amb el "Tu" de Déu és la resposta que dóna la fe a aquesta necessitat que neix de l'home de trobar en Déu aquell que pot omplir el desig d'un encontre amb plenitud. El desig humà de comunió solament pot trobar la seva plena satisfacció en la comunió amb Déu, en l'encontre amb ell. El desig del cor de l'home és tan gran i tan profund que solament Déu es prou gran per a poder-lo omplir. "La raó principal de la dignitat humana consisteix en la vocació de l'home a la comunió amb Déu, Des del seu naixement, l'home és convidat al diàleg

amb Déu: car només existeix pel fet que, creat per Déu per amor, és sempre conservat per amor, i només viu plenament segons veritat si reconeix lliurement aquell amor i es dóna al seu Creador” (GS 19). És Déu mateix qui pren la iniciativa de la comunió amb nosaltres, oferint-nos de participar per gràcia de la seva mateixa vida i del seu coneixement.

Podem dir que la necessitat de comunió la portem molt dintre de nosaltres, és essencial en nosaltres. Per la fe sabem que hem estat creats a imatge i semblança de Déu (cf. Gn 1,26). La fe cristiana ens diu ben clarament que el Déu viu i veritable és Déu-Trinitat, Déu que viu en comunió. Encara més, Déu que és Comunió o, en paraules de sant Joan en la primera carta, “Déu és amor” (1Jn 4,7). Podem dir també que Déu és família. La paternitat eterna de Déu engendra el seu Fill, la seva Paraula eterna i consubstancial amb ell. L’amor, l’abraçada eterna d’amor en Déu és la persona divina de l’Esperit Sant; per això a ell se l’anomena junt amb el terme “comunió”. Així Pau ho expressava i d’ell ha passat a la nostra litúrgia: “La gràcia de nostre Senyor Jesucrist, l’amor del Pare i la comunió de l’Esperit Sant” (2Co 13,13).

6. En aquesta realitat profundament humana de la necessitat de l’encontre amb l’altre i des de l’afirmació de Déu únic en l’essència i tri en les persones, podem entendre més el que és l’Església. En la *Lumen Gentium* trobem aquestes paraules: “ En Crist, l’Església és sagrament universal de salvació i de la unitat del gènere humà.” (núm. 1). La salvació, que és el disseny de Déu per a tota la humanitat (cf. 1Tm 2,3-4), ha de tenir i té en l’Església la realitat visible per a tots els homes i al mateix temps, aquesta, en la seva realitat humana, en la pobresa del pecat dels seus membres, ha de fer visible, i de fet ho fa, la unitat de tot el gènere humà (cf. LG 9). La comunió eclesial és al mateix temps un camí i una exigència, però també una realitat ja present i actual. Però sempre cal remarcar la llibertat de la proposta i de la participació eclesial, perquè el veritable caràcter de l’Església és ser una societat en comunió que solament es realitza des de l’opció personal, per una adhesió de tot cor.

Els homes i dones en la comunió de l’Església és on podem dir: “Som de la mateixa família, som germans i germanes! Un gran teòleg ho expressava així: “ Hi ha una “Família de Déu”, extensió misteriosa de la Trinitat en el temps, que no solament ens prepara a la vida unida amb Déu i ens proporciona la ferma garantia de posseir-la, sinó que ens fa ja participar d’ella. És l’única societat completament “oberta” i l’única que s’adiu perfectament amb el nostre íntim desig i l’única en què podem adquirir totes les nostres dimensions ... aquesta és l’Església” (Henri de Lubac, *Meditación sobre la Iglesia*, Ed. Encuentro, pàg. 190).

En el món en què nosaltres vivim, massa sovint marcat pels diferents gèneres de violència que trenquen la unitat i la fan quasi impossible, però que al mateix temps, aquest mateix món reclama a grans crits la reconciliació i la unitat, és on el missatge i la realitat de l’Església troba el seu camí de presència com a comunió (cf. ChL 53). L’Església és l’encontre de l’esforç humà amb la revelació del desig amorós de Déu. Aquest encontre és realitat definitiva, suprema i original en Jesucrist, a partir d’Aquell i en Aquell que Déu salva i allibera el món.

2- L’ESGLÉSIA- COMUNIÓ

7. És aquest un concepte que ha anat creixent en la consciència de l’Església des del Concili Vaticà II. Un concepte, però no pas inventat per la teologia postconciliar, sinó present en la realitat eclesial de diverses formes, sobretot en el primer mil·lenni de la història de l’Església i que ara es torna a recuperar amb força per a entendre el què és l’Església en ella mateixa.

L’Església és un do de Déu, perquè neix de Déu mateix. L’origen de l’Església és la comunió en Déu mateix. La realitat de l’Església és comunió. La comunió designa no l’estructura de l’Església, sinó la seva naturalesa, com diu el Concili Vaticà II, el seu misteri (cf. LG 4) i, per tant, solament la podem entendre des de la fe (cf. CEC 770). El destí de l’Església és la comunió amb Déu per tota l’eternitat. En altres paraules:

l'Església brolla de la Trinitat, és icona de la Trinitat i camina vers la Trinitat en el servei a tota la humanitat i al món sencer. Ella és la comunitat que, "peregrinant entre les persecucions del món i els consols de Déu" (S. Agustí, *De Civitate Dei*), camina vers el compliment trinitari de la història.

L'origen de l'Església és el disseny de Déu. El seu origen és la iniciativa del Pare i els enviaments del Fill i de l'Esperit Sant. El seu origen és l'economia de la salvació, el disseny lliure, gratuït i insondable de Déu que és l'elevació dels homes a la participació de la vida divina en la comunió de la Trinitat. "El Pare etern, per una disposició lliure del tot i arcana de la seva saviesa i bondat, va crear tot l'univers, decretà d'elevat els homes a la participació de la vida divina..." (LG 2).

La unitat de l'Església ve de dalt, és do i participació de franc en la vida de comunió trinitària, com deia sant Cebrià: "El poble unit per la unitat del Pare, del Fill i de l'Esperit Sant". " Aquest és el misteri de la unitat de l'Església en Crist i per Crist, obrant l'Esperit Sant la varietat de les funcions. El suprem model i suprem principi d'aquest misteri és, en la trinitat de persones, la unitat d'un sol Déu, Pare, Fill i Esperit Sant" (UR 2).

L'Església, per aquesta mateixa unitat que rep com a do de Déu, és present en els diversos llocs i en les diverses situacions històriques. És el misteri de l'Església universal present en les seves realitzacions locals i particulars, les diòcesis, que de cap no manera es poden contraposar, perquè són dues formes de l'única unitat donada per Déu al seu poble. L'Església local, la diòcesi, és la "una, santa, catòlica i apostòlica Església" reunida aquí i ara com a signe entre els pobles i comunitat de la salvació donada en Crist per l'acció de l'Esperit Sant (cf. CD 11). L'Església és una com a do de Déu i així ho professem en el nostre "credo" Aquesta unitat i diversitat solament és possible en el principi invisible i sempre viu de la unitat en l'Església, que és l'Esperit Sant.

8. L'Església és catòlica, tant en el sentit d'universalitat, com en el sentit de plenitud. L'Església és certament catòlica perquè és cridada a portar l'Evangelí fins als límits més llunyans de la terra, i aquesta missió mai no acabarà, perquè l'Evangelí ha de ser present a tots els homes, de tots els temps i de tots els llocs. Però també hem de dir que l'Església és catòlica perquè guarda en el seu si i transmet la plenitud del do de Déu, en la veritat de la fe plena i de la vida sacramental en plenitud. Com diu el *Catecisme de l'Església Catòlica*, «"catòlic" vol dir "universal" en el sentit de "segons la totalitat" o "segons la integritat" ... És catòlica perquè el Crist hi és present... En ella subsisteix la plenitud del Cos de Crist unit al seu Cap, cosa que significa que rep d'ell "la plenitud dels mitjans de salvació" que ell ha volgut: confessió de fe recta i completa, vida sacramental íntegra i ministeri ordenat dins la successió apostòlica.» (núm. 830). La comprensió del misteri de l'Església s'il·lumina des de l'expressió que d'ella mateixa fa en relació amb la realitat de la litúrgia eclesial. El Concili Vaticà II, en la *Sacrosantum Concilium*, afirma: "La litúrgia, per mitjà de la qual s'exerceix l'obra de la nostra redempció, sobretot en el diví sacrifici de l'Eucaristia, contribueix en gran manera que els fidels expressin en la seva vida i manifestin als altres el misteri de Crist i la naturalesa autèntica de la veritable Església. És característic de l'Església ser al mateix temps humana i divina, visible i dotada d'elements invisibles, lliurada a l'acció i donada a la contemplació, present en el món i encara pelegrina, i tot això de tal manera que la realitat humana hi sigui ordenada i subordinada a la realitat divina; la realitat visible, a la invisible; l'acció, a la contemplació, i el present, a la ciutat futura que cerquem. Per això, en edificar cada dia els qui són dins per a ser temple sant en el Senyor i mansió de Déu en l'Esperit, fins a arribar a la mesura de la plenitud de Crist, la litúrgia enrobusteix també admirablement les seves forces per a predicar Crist i presenta així l'Església als qui són fora, com a senyera aixecada enmig de les nacions, perquè sota d'ella es congreguin en la unitat els fills de Déu que són dispersos fins que hi hagi un sol ramat i un sol Pastor" (núm. 2).

L'Església com a misteri de comunió cal que sigui entès primer de tot des de la vocació personal de Déu a cada persona humana, tal com diu la *Gaudium et Spes*: "La raó principal de la dignitat humana consisteix en la vocació de l'home a la comunió amb Déu. Des del seu naixement, l'home és convidat al diàleg amb Déu" (núm.19). També des del misteri de Crist cal entendre l'Església com a comunió, ja que és en ella on es realitza d'una manera històrica i insuperable la comunió de l'home amb Déu. Però sense oblidar el que és fonamental, ja que la nostra unió amb Déu solament té un camí: Jesús. "Tots els homes són cridats a la unió amb Crist, el qual és la llum del món, aquell del qual procedim, per qui vivim i a qui ens encaminem" (LG 3).

L'Església fa present el misteri de salvació de Crist en el temps fins a la consumació dels segles.

Hi ha també un aspecte important de què cal fer esment per a entendre l'Església comunió: l'obra de Crist es perpetua en els segles per l'acció de l'Esperit que habita en el cor dels fidels. Ell és el qui fa possible la "comunió" en l'Església. "D'aquesta manera tota l'Església es manifesta com a "poble unificat des de la unitat del Pare i de l'Esperit Sant", com diu el Concili Vaticà II (LG 4), citant sant Cebrià.

9. Hi ha una altra qüestió clara: Quins elements expressen la comunió plena en l'Església? Ho direm amb les paraules del magisteri eclesial en la *Lumen Gentium*. " S'incorporen plenament a l'Església societat aquells qui, posseint l'Esperit Sant, accepten la integritat de la seva organització i tots els mitjans de salvació establerts en ella i, dins la seva cohesió visible s'uneixen amb Crist, que la regeix per mitjà del Summe Pontífex i dels Bisbes, pels lligams de la professió de la fe, dels sacraments i del govern i de la comunió eclesiàstics"

(núm.14).

Totes aquestes afirmacions, però, s'han d'entendre també des de la comprensió de l'Església que ha d'emmirallar-se en la primera comunitat de Jerusalem. La realitat dels dons de Déu en el cor dels qui formen la comunitat s'expressa en la vida de comunió entre els qui creuen en Crist, i la comunió és una manera de ser, de viure i d'actuar: "Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries" (Ac 2,42).

De fet, quan diem que l'Església és la "comunió dels sants", no es tracta solament d'entendre aquella comunió plena en la pàtria del cel o la comunió en els mitjans de salvació, sinó que hem d'entendre que els qui formem l'Església formem una sola família, la família dels fills de Déu. La comunió és per tant, i abans que res, comunió entre persones.

3- L'ESGLÉSIA - POBLE DE DÉU

10. Aquesta figura de l'Església com a Poble de Déu serveix per a expressar que l'Església és "de Déu". L'Església és el Poble de Déu convocat per la seva crida, constituït per l'aliança amb ell i destinat a la visió del seu rostre. "Fou voluntat de Déu santificar i salvar els homes no aïlladament, sense cap connexió entre ells, sinó constituint un poble que el confessés amb veritat i el servís santament" (LG 9). Aquesta expressió "Poble de Déu", doncs, remarca l'aspecte de la relació de la comunitat eclesial amb Déu- Pare, font i origen de la Trinitat Santíssima i, per tant, s'afirma que l'Església ha existit des de sempre en el cor de Déu (cf. AG 2), ja que el seu misteri es manifesta en el temps, però no es resol entenent-la solament en el temps (cf. Ef 5,32). El mateix nom en hebreu "*qahal*", que després es tradueix en grec per "*ekklesia*", manifesta l'aspecte de convocatòria de l'assemblea feta per la crida de Déu.

Un altre aspecte que es posa de manifest en la figura de l'Església com a Poble de Déu és la relació que hi ha entre el Nou Israel, que és l'Església, i Israel, el Poble escollit per Déu per a manifestar el seu disseny de salvació i la seva aliança a favor del seu poble (cf. LG 9). El disseny de salvació és únic en diverses etapes. L'Església és

anticipada per Israel, i aquest poble és tipus del que es manifestarà en la plenitud del temps en l'enviament del Fill, nascut d'una dona, nascut sota la llei (cf. Ga 4,4).

El Concili Vaticà II va prendre aquesta figura de "Poble de Déu" per a remarcar també la dignitat igual de tots els membres en l'Església: sacerdots, laics, religiosos." Els qui creuen en Crist tornats a néixer... de l'aigua i de l'Esperit Sant (cf. Jn 3,5-6), vénen a constituir ...la "regàlia escollida, el sacerdoci reial, la nació santa, el poble redimit... que en altre temps no era poble i ara és poble de Déu" (1Pe 2,9-10) (LG 9). Un poble constituït per homes i dones de tots els pobles i nacions, de totes les cultures i llengües, constituint l'únic poble de Déu.

Aquest nou poble de Déu és "el poble messiànic que té per cap Crist... Té per condició la dignitat i la llibertat dels fills de Déu ... Té per llei el manament nou d'estimar com el mateix Crist ens ha estimat (cf. Jn13,34).I té, finalment, per objectiu el d'eixamplar encara més el Regne de Déu ..." (LG 9).

El concepte de "Poble de Déu" aplicat a l'Església en el sentit del Vaticà II no significa de cap de les maneres contraposar els laics a la jerarquia en l'Església, sinó que significa entendre l'Església com tot el Poble de Déu organitzat i estructurat, en la diversitat de dons, carismes i vocacions, congregat entorn del pastor que fa present amb el seu ministeri i la seva consagració sacramental, Crist, Pastor, Cap, Mestre i Espòs del seu poble.

4- L'ESGLÉSIA – COS DE CRIST

11. L'expressió "Cos de Crist" té una doble significació que expressa l'íntima relació que hi ha entre l'Església i l'Eucaristia, ja que ambdues poden ésser anomenades amb tota veritat, "Cos de Crist". En l'última cena, la relació hi apareix ben clara. En el Cenacle, en el dia abans de la passió Jesús institueix l'Eucaristia, l'Església i el ministeri sacerdotal. L'Església, per mitjà del sacerdoci, farà present fins a la fi dels segles l'obra redemptora de Crist. L'Església neix entorn de Crist en l'àpat fraternal. L'Església que neix de la Cena és, doncs, comunió fraterna com es veu clar també en el lavatori dels peus que apareix en el capítol 13 de l'evangeli de sant Joan.

És aquest un aspecte, però n'hi ha un altre. En la carta *de sant Pau als cristians de Corint*, llegim: "El Crist és com el cos humà, que és un, encara que tingui molts membres: tots els membres, ni que siguin molts, formen un sol cos. Tots nosaltres, jueus i grecs, esclaus i lliures, hem estat batejats en un sol Esperit per a formar un sol cos, i tots hem rebut com a beguda un sol Esperit. Ara bé, el cos no consta d'un sol membre, sinó de molts... Però Déu ha distribuït en el cos cada un dels membres de la manera que li ha semblat... Si tot el cos es reduís a un sol membre, on seria el cos? Així, doncs, els membres són molts, però el cos és un de sol... Déu ha disposat el cos de tal manera que ha donat més honor als membres que més en necessiten, perquè en el cos no hi hagi divisions, sinó que tots els membres tinguin la mateixa sol·licitud els uns pels altres. Per això, quan un membre sofreix, tots els altres sofreixen amb ell, i quan un membre és honorat, tots els altres s'alegren amb ell. Doncs bé, vosaltres formeu el cos de Crist, i cadascun n'és un membre" (12,12-27). I en la *carta als Romans*, apareix aquesta afirmació: "En un cos hi ha molts membres, i no tots tenen la mateixa funció; també nosaltres, que som molts, units a Crist, formem un sol cos i som membres els uns dels altres." (12,4-5). Les afirmacions de sant Pau, com veiem, remarquen, per una part, la relació profunda que hi ha entre Crist i els seus membres, en la unitat de l'únic Cos. I per una altra, també subratllen la unitat i la complementarietat que hi ha entre els membres, que són en Crist ja no una suma heterogènia, sinó un vertader "cos". Cada un dels membres té el seu propi do i ha de desenvolupar la funció que se li ha confiat, reconeixent i respectant els dels altres en la permanent tensió de la unitat i la complementarietat de la qual el cos té necessitat per a viure.

Es també adient la imatge que apareix en l'Evangelí de Joan: " Jo sóc el cep i vosaltres les sarments" (Jn 15,5). La comunió amb Crist és essencial en l'Església. La nostra vida és compartir la vida que ens ve del mateix Crist. Ho podem dir també d'una altra

manera amb sant Ireneu: “Per la comunió que nosaltres tenim amb Crist, el Senyor ha reconciliat l’home amb el Pare”

(*Adversus haereses*, 5,14). I de la comunió amb Crist neix la comunitat eclesial. I quan parlem de comunió amb Crist no podem deixar de recordar que aquesta neix i s’alimenta de l’Eucaristia que se celebra en l’Església, que té en la successió apostòlica del Bisbe diocesà la garantia de la realitat eucarística i, per tant, de la comunió autèntica amb Crist (cf. LG 26).

5- L’ESGLÉSIA – COMUNIÓ DE L’ESPERIT SANT

12. L’Església té com una ànima que és present en tots els seus membres, ja que la rebem com a do dels dons en el Baptisme: “l’Esperit Sant vivifica, unifica i mou l’Església, talment que els sants Pares pogueren comparar la seva funció a la que aconsegueix en el cos humà el principi vital o ànima” (LG 7). El vincle permanent, gràcies al qual la vida de Crist es perllonga en la vida dels deixebles està constituït per l’Esperit Sant. Així ho expressava la primera Església, com diu sant Ireneu: “On és l’Església, allí hi és l’Esperit Sant; i on és l’Esperit de Déu, allí hi és l’Església i totes les coses, perquè l’Esperit és veritat” (*Adversus haereses*, III, 24).

L’Esperit Sant és el principi i fonament invisible de la unitat de l’Església (UR 2). En ell nosaltres compartim la mateixa fe ja que ell és el qui comunica vitalitat a la comunitat. Amb la seva acció, fa possible la meravella de la unitat en la diversitat. Sant Pau, en la *carta als Efesis*, ens diu: “Ara jo, presoner per causa del Senyor, us demano que visqueu d’una manera digna de la vocació que heu rebut, amb tota humilitat i dolcesa, amb paciència, suportant-vos amb amor els uns als altres, procurant de conservar la unitat de l’Esperit amb el lligam de la pau. Un sol cos i un sol Esperit, com és també una de sola l’esperança que us dona la vocació que heu rebut. Un sol Senyor, una sola fe, un sol baptisme, un sol Déu i Pare de tots, que està per damunt de tots, actua en tots i és present en tots.” (4,1-6). L’única Església, doncs, s’expressa i es viu en la diversitat dels dons, dels carismes dels ministeris. En la vida de l’Església, per l’acció de l’Esperit Sant, es dona la unitat més forta i la diversitat enriquidora

Ens cal aprofundir en aquesta veritat si volem viure en la comunió que és l’Església. L’acció de l’Esperit Sant en el nostre cor fa possible la unitat en la diversitat. Ens cal demanar insistentment al Senyor el seu Esperit perquè sigui possible entre nosaltres la meravella de la diversitat en la unitat i de la unitat en la diversitat. La comunió no és fruit del consens entre nosaltres, és quelcom més pregon en el cor, és l’acció de l’Esperit que ens manifesta la seva veritat, tant en el nostre cor com en el dels germans.

“L’Esperit Sant, que habita en els creients i omple i dirigeix tota l’Església, realitza aquella admirable comunió dels fidels i ens uneix tan íntimament en Crist, que esdevé principi de la unitat de l’Església.” (UR 2).

L’Esperit Sant fa possible, també, el testimoni de l’Església com ja es veu en la Pentecosta (Ac 2,1-41). Pere i els deixebles comencen amb la força de l’Esperit el testimoni eclesial, que no ha cessat i no finirà mai fins al dia del retorn gloriós del Senyor. La missió solament és possible amb l’Esperit que fa real la comunió que és l’Església.

6- L’EUCARISTIA FONT I CIMAL DE COMUNIÓ

13. Aquest any és, per voluntat del papa Joan Pau II, any de l’Eucaristia. Tota la diòcesi és convidada a reflexionar, a meditar i a adorar aquest Sagrament admirable, font i cimal de la vida cristiana. En aquesta carta vull reflexionar sobre el tema de l’Eucaristia des del tema propi de la carta, la comunió.

En l’Eucaristia tenim la font de la nostra comunió. Ens diu sant Pau: “La copa de la benedicció que nosaltres beneïm, ¿no és comunió amb la sang de Crist? El pa que partim, ¿no és comunió amb el cos de Crist? El pa és un de sol, i per això nosaltres, ni que siguem molts, formem un sol cos, ja que tots participem d’aquest únic pa” (1Co

10,16-17). Sant Agustí defineix l'Eucaristia com a "signe d'unitat i vincle de caritat" (*In Joan*).

Mai com en l'Eucaristia no s'expressa el que som nosaltres. En la celebració eucarística es fa visible la nostra realitat de comunió, ja que ens reunim al voltant del mateix altar, que és Crist, i ens alimentem de Crist, Paraula de Déu i Aliment de Vida eterna. Ens alimentem de les dues taules, la taula de l'Eucaristia i la taula de la Paraula de Déu (SC 51; DV 21). Tots estem entorn de Crist i cada un de nosaltres amb el ministeri que exerceix en bé de tota la comunitat, tenint ben clar que és tota l'assemblea la que celebra l'Eucaristia. "La principal manifestació de l'Església es realitza en la participació plena i activa de tot el poble sant de Déu en les mateixes celebracions litúrgiques, particularment en la mateixa eucaristia, en una mateixa pregària, entorn del mateix altar, on presideix el bisbe envoltat del seu presbiteri i ministres." (SC 41).

En tota celebració eucarística es fa present tot el misteri de l'Església (cf. DD 34-36), i per això mateix s'ha de celebrar en la comunió de l'Església. El fet de dir el nom del Papa i el bisbe diocesà, en la Pregària Eucarística, és per a fer present el misteri de comunió amb tota l'Església. La celebració d'un petit grup, doncs, no ha d'ésser mai en el sentit de fruir de la seva relació tancant-se en ells mateixos, sinó que ha de ser ben oberta a tots els qui formem l'Església (cfr. EdE 39). I també, a l'inrevés, aquelles petites comunitats de pocs membres cal que sempre, i encara més en la celebració eucarística, se sentin ben unides a tota l'Església, tant diocesana, com universal, estesa d'Orient a Occident.

L'Eucaristia dominical és la font de la comunió de la nostra Església i de les nostres comunitats. La missa del diumenge és cosa de tots, en el sentit que tots ens hi hem de sentir implicats. Tots hi som convidats i tots som, en nom del Senyor, urgits a convidar tots els cristians a participar-hi. És impossible que hom visqui amb plenitud la vida cristiana sense l'Eucaristia dominical (cf. DD 81; Pla Diocesà de Pastoral del Bisbat de Vic 2001-2003, pg.21). El precepte dominical (CIC 1247) és una expressió exterior de l'obligació interior que neix de la importància de l'Eucaristia per a la vida cristiana.

14. El ser cristià és ser en comunió amb Déu i amb els germans. L'Eucaristia, perquè és comunió amb el Crist, és font de comunió entre nosaltres (cf. EdE 40). L'Església, que és comunió, i l'Eucaristia, que és la font de la comunió, estan indissolublement unides (cf. MND 20). L'Església és, per naturalesa, eucarística, i l'Eucaristia és sempre eclesial. Podem dir, amb tota veritat, que no solament l'Eucaristia engendra o fa l'Església, sinó que l'Eucaristia és l'Església (EdE 2,26). Per això, el veritable centre de l'Església és l'Eucaristia

(cf. LG 11), perquè el centre únic i vertader de l'Església és Crist. L'única riquesa, l'únic tresor de l'Església és Crist. Si a l'Església, si als seus membres, ens falta Crist, som els més pobres del món, perquè no tenim res, encara que tinguéssim tot el que puguem imaginar. I també, a l'inrevés, si tenim Crist, ho tenim tot i, amb ell, que és la nostra esperança i la nostra força, ho podem tot.

L'encontre amb els altres i amb Déu en l'acció de gràcies en grau màxim que és l'Eucaristia, ha de ser un primer lloc, en el sentit de privilegiat, per a educar-nos tots en la comunió, sortint de l'aïllament de la insolidaritat, de l'individualisme, de l'egoisme que ens fa plantejar la vida des d'un mateix sense tenir en compte Déu, font i origen de tots els béns, i els altres amb els quals comparteixo la mateixa fe, esperança i caritat. Tenim necessitat de la nova cultura del do, de la solidaritat, del compartir i de la compassió, i en l'Eucaristia tenim tot això i molt més.

Cal, per tant, estar ben convençuts de la importància de l'Eucaristia per a la vida eclesial. I per això mateix, constatar com a signe d'alarma la poca participació dels nostres cristians, perquè això denota una pèrdua de fe i un refredament de l'amor, podríem dir com un hivern de la fe. Per això mateix ens cal una nova primavera de la fe. I la història és testimoni que, en les èpoques de més gran crisi en l'Església, les

coses han tornat al seu lloc amb el culte eucarístic. La celebració de la missa i l'adoració eucarística són reptes per a la nostra renaixença eclesial.

Faig una crida als pares i als educadors cristians a ser, en primer lloc ells, testimonis d'aquesta gran veritat que van confessar els màrtirs de Bitínia en la persecució de Dioclecià: "Nosaltres no podem renunciar a les nostres assemblees del diumenge. No podem viure sense l'Eucaristia". El mateix cal que diguem i visquem nosaltres, participant cada diumenge en l'Eucaristia. Però també cal que eduquem les generacions que puguen en aquesta pràctica essencial de l'Eucaristia dominical per al ser cristià.

15. En aquest punt, i havent expressat la relació profunda que hi ha entre Eucaristia i Església, cal fer esment de la relació que hi ha entre aquests dos elements i el sacerdocí. Sense el sacerdocí ministerial que ve del Crist -"Feu això que és el meu memorial" (Lc 22,19; 1Co 11,24.25)-, no hi ha Eucaristia i, sense ella, com hem dit, tampoc no hi pot haver Església. "L'Eucaristia és el sacrament mitjançant el qual es construeix l'Església en el temps present", deia sant Agustí (*Contra Faustum*,12,20). Les vocacions al ministeri sacerdotal són, doncs, molt necessàries per a la nostra vitalitat eclesial. El meu voler i el meu neguit és que no hi hagi cap comunitat parroquial sense l'Eucaristia de cada diumenge, el dia del Senyor. Una comunitat sense Eucaristia és una contradicció, i una celebració de l'Eucaristia sense el ministeri del prevere és una cosa impossible.

La pastoral vocacional, que té com a ànima la pregària per les vocacions a la vida sacerdotal, doncs, ha d'ocupar un lloc importantíssim en les nostres comunitats i parròquies (cf. CPT 153-157). Les vocacions són un do de Déu per al seu poble. Ell vol que nosaltres siguem el seu poble i que visquem de la vida que ens ve del seu Fill, mort i ressuscitat per nosaltres. El seu desig és donar-nos els seus dons, la vida de comunió amb ell. L'Eucaristia és la font i el cim de la vida cristiana (IG 11). Els sacerdots ens són indispensables per a aquesta vida. Tinguem fe i esperança que el Senyor no ens deixarà. Siguem esperançats com Abraham que al seu fill Isaac, camí de la muntanya de Morià li va respondre: "Déu es proveirà" (Gn 22,8). Com deia el Concili Vaticà II: "El Senyor no abandonarà la seva Església, i en el futur igualment li farà el do del nombre suficient de preveres, ja que ella li ho demana en la pregària" (PO 16).

SEGONA PART

1. ELS MINISTERIS DE COMUNIÓ

16. **Tots**, per la nostra vocació fonamental cristiana que hem rebut en el baptisme, hem de viure al servei de la comunió, perquè és aquesta la nostra realitat essencial. Un cristià que allà on sigui no és constructor d'unitat, de pau i de reconciliació, no manifesta en la seva vida el nom que porta. Tots en l'Església tenim aquesta missió. A ningú no li és lícit d'escapolir-se de la missió i de la identitat eclesial, com tampoc a ningú no li és lícit separar-se dels altres. No hem de caure en el clericalisme de pensar que la jerarquia és el tot en l'Església. És necessari que els laics prenguin consciència de la seva consagració i de la seva missió que neix del baptisme i de l'obra de l'Esperit.

(cf. Josep Maria Guix. *Onze segles de vida diocesana*, 33-347, AA 1). En l'Església no hi ha uns membres actius i uns altres passius. Tots tenim la nostra missió i, per tant, tots som corresponsables en l'Església, cada un i tots en la seva pròpia vocació i missió i amb els carismes i dons que l'Esperit suscita en la seva Església (cf. Pla Diocesà de Pastoral del Bisbat de Vic 2001-2003, pàg.14).

Dins de la comunitat cristiana, hi ha un ministeri que té com a realitat específica i pròpia el servei de la comunió. Els qui en participen, en nom i en persona de Crist, cap, pastor i espòs de l'Església, presideixen les comunitats: aquests són els bisbes i els preveres.

17. El bisbe diocesà ha de portar en el seu cor i en el seu ministeri la sol·licitud per tota l'Església diocesana i, al mateix temps, la sol·licitud per totes les Esglésies (CD 6). Perquè el ministeri episcopal és exercit, no en la soledat, sinó inserit en el "Col·legi Episcopal" (LG 20), ja que el Senyor va instituir els Dotze com a fonament i principi visibles de la unitat de la seva Església (LG 22).

El Bisbe té la missió d'aplegar en la unitat de l'Església a tots els fills de Déu de la diòcesi, tant els batejats com tots aquells que encara, per no creure en Crist, no han rebut el sagrament de la Vida nova. El Poble de Déu té el dret de demanar al seu Bisbe un lliurament apostòlic, fidel i fervent a aquest ministeri de comunió i d'unitat perquè es faci realitat el principi que el Bisbe diocesà és "principi i fonament visible de la unitat de l'Església particular" (IG 23). Tots els qui creuen en Crist i són membres de l'Església l'han de reconèixer en el seu ministeri. Qui rebutgés el Bisbe i el seu ministeri rebutjaria la unitat de l'Església.

El Bisbe, per la seva part, té la missió ineludible de treballar fins a donar la vida per aquesta unitat. En la seva predicació i ensenyament, ha de construir en la unitat tota la diòcesi, vetllant per la unitat de la mateixa fe, corregint les insuficiències o desviacions que hi pugui veure i encoratjant els camins d'unitat i d'aprofundiment en el misteri de la fe.

La celebració dels sacraments i sobretot de la celebració eucarística és expressió de la unitat de la comunitat diocesana; per això, en la celebració presidida pel Bisbe, és convidat a participar-hi el poble de Déu, cada u en el seu ministeri (SC 41). Els preveres, amb la concelebració presidida pel Bisbe i junt amb els germans en el presbiteri, fan visible la comunió de l'Església i la comunió en el sacerdoti i, per tant, la comunió en el mateix presbiteri presidit pel Bisbe que n'és el cap. No pot haver-hi presbiteri sense Bisbe. La unitat efectiva i afectiva entre els sacerdots s'expressa de manera sublim en la celebració Eucarística.

Però no solament el Bisbe celebra i predica, sinó que té també l'encàrrec de regir tot el Poble de Déu perquè la comunió i la unitat profunda entre els diferents membres de la comunitat sigui ben palesa (IG 27). L'exercici d'aquesta funció és possible i fructífera quan va acompanyada de les actituds pròpies del Bon Pastor, que va sempre al davant del seu ramat i mai no l'abandona quan hi arriben els perills. Si el qui ha de regir no regeix el seu poble i abandona la seva funció pròpia, no compleix l'encàrrec del Senyor.

Però l'exercici d'aquesta potestat no pot fer oblidar l'essència de l'Església, que és comunió. El Bisbe diocesà no està mai sol. En l'Església, la seva potestat l'exerceix en comunió amb els bisbes de la comunió catòlica i, per tant, ha d'exercir el seu govern des de la realitat suprema de l'Evangeli i de la caritat, que és la salvació de les persones. El Bisbe no està mai sol, ja que els preveres i diaques i laics l'acompanyen en el seu ministeri i ell ha d'escoltar sempre el que l'Esperit de Déu diu a la seva Església per moltes veus, i en la concordança de l'Esperit que construeix la comunitat i la porta pels camins de més fidelitat a l'Evangeli. Els dons rebuts es reclamen els uns als altres en la comunió.

18. Els preveres, sobretot els rectors de parròquia, tenen el servei de la comunitat com a missió pròpia. Una missió que l'han d'exercir amb fidelitat al Senyor i a aquells que tenen encomanats. El servei del prevere és el de predicar l'Evangeli, santificar amb els sacraments el Poble de Déu i regir la comunitat (CD 30). Aquest triple servei està unit clarament amb la realitat de comunió que és l'Església (IG 4).

El prevere ha de vetllar i servir la comunió eclesial amb les tres funcions. Tot el seu treball pastoral no és mai un treball en solitari. Cal que sigui un treball en el "sentir de l'Església" Ha de predicar l'Evangeli de Crist sempre en comunió amb la fe de l'Església i amb la finalitat que els qui l'escolten vulguin viure en aquesta comunió. Ha de celebrar els sacraments ben conscient que aquest no pertanyen a ell, sinó a la comunió de l'Església, i amb la finalitat que tots els qui els celebren visquin i

aprofundeixin la comunitat de vida amb Crist i amb tota l'Església. Ha de regir el seu poble fomentant la unitat de tots en el respecte de la diversitat, de tal manera que ningú no se senti exclòs de la unitat si viu en la veritable i autèntica fe. El cor del prevere ha de ser ben obert a la realitat eclesial tant diocesana com universal per a ajudar els fidels de les parròquies a viure amb el cor obert sense tancaments en particularismes i localismes que són estèrils per no ser plenament catòlics.

19. **El Papa**, successor de Pere en la seu de Roma, té l'encàrrec de servir la comunió entre totes les Esglésies. Ell és el principi i fonament visible de la unitat de tota l'Església. Ell, en l'Esperit Sant, que és el principi i fonament invisible de la unitat de tota l'Església, és el servent dels servents de Déu que porta en ell l'encàrrec de sostenir en la fe els seus germans (Lc 22,31), ja que és la pedra sobre la qual Crist ha edificat la seva Església (Mt,16,18). La comunió dels Bisbes amb el Bisbe de Roma és necessària per a poder mantenir la comunió amb l'Església, perquè l'Església de Roma, amb el seu Bisbe al cap, és la guardiana del suprem testimoni apostòlic, que neix del testimoni martirial dels apòstols Pere i Pau en aquesta ciutat (cf. CPT 138). Deia sant Ireneu de Lió al segle II: "Amb aquesta Església de Roma, per raó del seu origen més excel·lent, ha de concordar-se tota altra Església, és a dir, els fidels de per tot arreu". Una Església que és en comunió amb Roma és en comunió amb tota l'Església catòlica. La identitat catòlica plena, doncs, sense cap mena de dubte, passa per la comunió amb el Papa. El ministeri petrí no és, per tant, un element exterior a la nostra Església diocesana, sinó que és un element propi del nostre ésser eclesial (CD 2). És un do que és font de comunió, com, de fet, expressem cada vegada que en la pregària eucarística de la missa anomenem i preguem pel Papa.

20. Unit al sagrament de l'orde dels bisbes i preveres hi ha **els diaques** amb el seu grau propi: "Els diaques reben la imposició de les mans "no en orde al sacerdoci, sinó en orde al ministeri". Així confortats amb la gràcia sacramental, en comunió amb el Bisbe i el seu presbiteri, serveixen el poble de Déu en el ministeri de la litúrgia, de la paraula i de la caritat" (LG 29). En el ministeri dels diaques hi ha un servei a la comunió eclesial que expressa el vincle entre el culte i la vida. Els diaques són, en el culte, els intermediaris entre les ofrenes dels fidels i els qui les consagren a l'altar; i són, en la caritat, els intermediaris entre els que les han beneït en nom de Crist i la seva distribució als necessitats. El ministeri dels diaques promou la unitat de la vida eclesial en la caritat. El ministeri dels diaques comença a l'altar, però porta a la vida en el servei caritatiu, que per altra part és propi de tota la comunitat cristiana. La comunitat cristiana, essent educada pel servei caritatiu del diaca esdevé, amb la unitat de vida i caritat, l'esposa agradable als ulls del seu Espòs, Crist, sagrament del qual enmig de la comunitat és el bisbe i el prevere, en la diòcesi o en la parròquia.

2- ELS LLOCS DE COMUNIÓ

1. La vida de les persones. Les famílies.

21. La família és el lloc bàsic de la vivència i de l'educació de la comunió, a la qual tendeix tota persona humana, com més amunt hem expressat. Seguint aquesta mateixa línia, vull remarcar el paper fonamental que tenen els pares i mares de família en el seu testimoni d'unitat en el si de la família. Allà és on brolla l'experiència bàsica de comunió (Joan Pau II, *Carta a les Famílies*, 7-8). El servei desinteressat d'amor és la clau de volta de la vida familiar. L'experiència del perdó i de l'acollida en la família és el motlle que modela el cor de les persones. Per tot això, amb dolor de pare i pastor, sento profundament les desavinences i trencaments en moltes famílies i prego per elles perquè trobin camins de solucions per als pares i per als fills. Faig també una crida a tots i en particular als agents de pastoral familiar perquè treballin per a ajudar totes les famílies que viuen aquestes experiències punyents, i al mateix temps, treballar en l'educació i en l'ajut dels matrimonis i famílies perquè en els moments de

dificultat, en la pregària, en el diàleg i en el perdó i en la reconciliació puguin trobar camins de comunió per al bé de tots.

2. Els consells pastorals

22. El que hem dit de l'Església comunió s'ha de viure en la diòcesi i en les parròquies, tant en la realitat litúrgica, com en la de la vida quotidiana i en la missió. Per a fer expressió de comunió i perquè aquesta no sigui solament una paraula, el Concili Vaticà II ha impulsat a l'Església els Consells Pastorals (CD 27). En l'actual Dret Canònic, com a fruit del Concili, es demana la presència i funcionament d'aquests consells, tant a nivell parroquial, com arxiprestal, com diocesà (CIC 511-536). En aquests tres àmbits de la pastoral diocesana, els consells són pensats com a llocs de comunió on són representats tots els membres del Poble de Déu: bisbe, preveres, diaques, religiosos i laics per a expressar el seu parer sobre les qüestions pastorals i ajudar, amb la seva anàlisi i estudi, per a trobar les millors solucions a les necessitats i problemàtiques. Són accions pròpies: estudiar i examinar les obres d'apostolat per arribar a conclusions pràctiques, la promoció doctrinal i sacramental dels fidels, l'ajuda en l'acció pastoral d'àmbit social o zonal, la sensibilització de l'opinió pública sobre els problemes referents a l'Església, assumptes missionals i catequètics, altres qüestions indicades pel bisbe, pel rector o pels membres del consell. Els consells, com el seu nom indica, són de caràcter consultiu (CIC 514) i són de gran ajut per a l'exercici del ministeri de pastors en els llocs propis del bisbe diocesà, de l'arxiprest, i del rector. Cal, entre tots els qui formen aquests consells, avançar en la idea que no són realitats assembleàries en què cada un va a la defensa dels seus interessos personals o de grups. Sinó que, més aviat a l'inrevés, tots hauríem de fer un esforç per oblidar aquests i pensar en el bé comú, i sobretot pensar quina és la voluntat del Senyor. La reunió del consell pastoral hauria de fer-se en un clima de pregària, en el sentit que no solament hi hagi en el començament la pregària preceptiva, sinó, àdhuc, en l'actitud de l'escolta atenta de l'Esperit que hi parla per la boca del germà. El discerniment de tots, l'ajuda de tots per a descobrir els signes de l'Esperit cal que hi siguin ben presents. Una altra realitat de comunió és el Sínode Diocesà, en què l'assemblea de sacerdots i fidels de l'Església particular ajuden el Bisbe diocesà que els convoca per a una qüestió o qüestions d'importància per a la vida i la missió de l'Església, d'acord amb les normes del dret eclesial (CIC 460-468).

3. El presbiteri diocesà i el consell presbiteral

23. De gran importància, per la seva expressió i composició, és el Consell Presbiteral Diocesà (CIC 495). En ell es fa expressió la comunió que hi ha d'haver en la missió sacerdotal del Bisbe i del seu presbiteri diocesà (PO 7). De fet, el Concili Vaticà II expressa ben clarament que la diòcesi és la porció del Poble de Déu que s'encomana al Bisbe i al seu presbiteri en la seva acció pastoral (cf. CD 11). De fet, no hi pot haver un presbiteri sense el Bisbe com a cap, com tampoc es pot entendre l'episcopat sense els seus col·laboradors més immediats en el sacerdoci que són els preveres (CD 15). "Res sense el Bisbe" deia sant Ignasi d'Antioquia. No hi pot haver veritable pastoral sense la comunió amb el Bisbe. Un presbiteri unit amb el Bisbe diocesà com a cap és el millor testimoni davant tot el Poble de Déu. Les reunions dels preveres en els diferents àmbits de treball, les parròquies i els arxiprestat són també els veritables llocs de comunió entre els preveres compartint el ministeri i la vida (CPT 120).

Per la seva part, el Bisbe diocesà ha d'exercir també aquesta comunió (CPT 122). Ho ha de fer sabent que ell és pare i germà dels seus preveres i cal que ells així ho entenguin i ho visquin. Perquè sempre la comunió és mútua, en els dos sentits. Per això el Bisbe ha d'estar sempre en comunió amb els seus preveres en la missió que ells exerceixen en la diòcesi, tant en les parròquies com en els ministeris que se'ls encomana en bé del Poble de Déu.

4. La comunió d'Esglésies

24. La comunió entre els Bisbes de tot el món té diverses expressions. Les conferències episcopals tenen la funció de fer possible la relació de comunió entre els Bisbes d'una àrea geogràfica que està lligada a una realitat política (CD 38). Les conferències episcopals no tenen potestat jurídica sobre les diòcesis. Solament aquelles resolucions que provenen de la Conferència Episcopal, i el Bisbe diocesà fa com a pròpies per a la seva diòcesi, hi tenen efectivitat.

Aquí, per raons històriques i geogràfiques, més enllà de les circumstàncies polítiques actuals, les nostres diòcesis que tenen la seu a Catalunya, formem actualment dues províncies eclesiàstiques, la Tarraconense i la Barcelonense. Per indicació del Concili Provincial Tarraconense, estem avançant cap a la Regió Eclesiàstica Tarraconense que enfortirà els lligams entre els Bisbes i les diòcesis de les actuals dues províncies (CPT 142).

Aquesta comunió d'Esglésies i dels Bisbes és de gran importància perquè són molts els desafiaments que tenim en aquest moment, com sempre en la història de l'Església, i necessitem el suport dels uns als altres. Seguint la nostra història i el fet de cabdal importància per a les nostres Esglésies diocesanes que és el Concili Provincial Tarraconense, de la clausura del qual ara tot just celebrem els deu anys, el testimoni de comunió entre nosaltres, els Bisbes de Catalunya i les nostres diòcesis, és imprescindible per a manifestar l'Església-comunió en què som presents.

5. Les missions

25. La comunió entre les esglésies no es pot cenyir solament a l'àmbit més proper, sinó que cal obrir ben bé el nostre cor a totes les esglésies d'arreu del món. Tota l'Església és missionera (AG 2). L'esperit missioner cal que estigui present entre nosaltres si volem viure el que realment som. (cf. CPT 159-164). No som Església si no estem en missió (AG 6). No portem de veritat l'Evangelí si no el comuniquem als altres. Tots, doncs, som missioners, però això no exclou, sinó més aviat a l'inrevés, demana que hi hagi de fet "missioners" amb vocació específica i per tota la vida, tant de preveres, com de religiosos, com de laics.

En altres temps, quan teníem un clergat més jove, la nostra presència als països de missió era molt gran i de gran eficàcia. Tot i això, ara encara en tenim, tant de preveres com de religiosos, i en dono gràcies a Déu. Els lligams amb aquestes esglésies joves ens són necessaris. Tant o més ara, que fa uns quants anys, perquè necessitem la joventut d'aquestes esglésies com a saba nova per a nosaltres, perquè necessitem l'obertura del nostre cor a la realitat dels nostres germans amb els quals hem de compartir per a poder complir el missatge cristià de la solidaritat. Si no ens obríssim, ens asfixiaríem en el nostre tancament, que ben poca cosa tindria de cristià (CPT 163).

6. La vida consagrada i els moviments i associacions eclesials

26. En el si de l'Església, el Senyor crida alguns dels seus membres a la vida consagrada (PC 1). Són aquells que, per mitjà dels vots de consagració -la castedat, la pobresa i l'obediència-, dediquen tota la seva vida en plenitud a Déu en els carismes propis que l'Esperit Sant ha suscitat o suscita en la seva Església (LG 43).

En aquesta carta pastoral, solament vull parar-me en el seu aspecte propi: la comunió en la vida consagrada. El que tot cristià per ésser Església ha de viure, els consagrats ho han de fer de manera pròpia en la vida comunitària i en la seva inserció en l'Església.

El testimoni d'unitat, de comunió, de caritat mútua entre els membres de les comunitats religioses són un testimoni del ser de l'Església. Encara més, la vida religiosa consagrada té un aspecte fonamental d'ésser testimonis en el present, de la vida futura, del Regne de Déu en la plenitud (LG 44). Tots els elements de la vida religiosa i consagrada cal que ho manifestin. Per tant, també la comunió entre els membres de les comunitats i congregacions i associacions cal que sigui de tal manera

que per a tota l'Església siguin testimonis de la comunió definitiva amb Déu en la plenitud, quan Déu serà tot per a tots (1Co 15,28). La totalitat del lliurament a Déu és el camí de la perfecta comunió. La fidelitat al carisma propi i als elements de comunió de les regles pròpies són elements indispensables per a la comunió i el testimoni d'aquesta en l'Església (PC 2).

27. També cal fer esment dels moviments i associacions eclesials. Els seus membres, amb una formació i amb un tarannà propi que els dóna el carisma que han rebut en l'Església han de viure la comunió entre ells. El testimoni d'unitat que donen en la seva acció i en el seu apostolat és testimoni eclesial. També és important que els moviments i associacions no caiguin en l'aïllament o tancament en les seves coses. Cal mantenir en els cristians l'obertura als altres, i especialment en els moviments, l'obertura a l'Església en les seves necessitats i en els seus plans i projectes. De cap manera, els altres membres de l'Església no han de veure els moviments com a separats de la comunió, sinó, més aviat a l'inrevés, tots hem de valorar els dons que l'Esperit suscita en la seva Església per al bé de tots. I també els membres dels moviments i associacions han d'estar ben oberts als altres membres de l'Església que tenen altres dons i carismes.

Tant aquests com els religiosos no poden oblidar que la vida eclesial es viu en la comunió de l'Església. La seva participació en la vida diocesana i parroquial és un bé per a tots. La inserció de cor en els plans diocesans i parroquials de pastoral és també una realitat a tenir en compte si no es vol que la realitat de comunió eclesial no sigui més que una idea o una il·lusió o un mer miratge (cf. CPT 120,123,131).

7. L'ecumenisme

28. El desig i la pregària per a la unitat dels cristians ha de néixer de la necessitat de comunió (UUS 21). La unitat de tots els qui creiem en Crist és aquella realitat que el mateix Crist va demanar en l'última cena: " Que tots siguin u" (Jn 17,21). Les condicions històriques, i sobretot el pecat dels qui formem l'Església, fa que aquesta no pugui manifestar la unitat total. El camí de la unitat és el camí que ens cal recórrer a totes les Esglésies i comunitats cristianes, acompanyat del camí del perdó mutu i la reconciliació. Una unitat entre els cristians que parteix del principi que expressa el Vaticà II: "En el moviment ecumènic, hi prenen part els qui invoquen el Déu Trinitat i confessen Jesucrist com a Salvador i Senyor" (UR 1).

El camí de tots és la reflexió sobre el baptisme comú i la confessió baptismal que amb la força de l'Esperit hem de viure amb plenitud, reconeixent els dons que hi ha en els germans i aprofundint-los. El Concili Vaticà II anomena l'ecumenisme espiritual l'ànima del moviment ecumènic i enumera, entre els seus elements, la conversió personal, la santificació de la vida, el perdó mutu en lloc de la comptabilitat sense parar de les faltes del passat, la purificació de la memòria demanant perdó per les nostres faltes, el servei humil i l'amor desinteressat (cf. UR 6-9).

29. No pensem, però, que el camí ha de portar a una nova Església. L'Església, do de Déu, ja és edificada, però, al mateix temps, no cessa de construir-se amb pedres vives que som tots nosaltres (1Pe 2,5). Ella és el poble de Déu que està en camí en aquest món cap a la plenitud del Regne. Cal, doncs, perseverar en la pregària i en l'esperança sabent que l'Esperit de Déu ens conduirà a la veritat entera (cf. Jn 16,13). La pregària ecumènica ha de ser ben confiada perquè el Senyor portarà a la seva fi allò que ell mateix ha iniciat i vol, i ho farà quan i com ell voldrà.

El veritable ecumenisme ha d'ésser molt humil. Humilitat del qui sap que el que cerca és quelcom que el supera. Perquè solament el Senyor sap els mitjans i els moments en què la unitat serà una realitat assolida. Humilitat també per a deixar-se modelar per l'Esperit de Déu que porta tots els cristians a una fidelitat cada vegada més gran a l'Evangelí. Humilitat per a aprofundir en el misteri de l'encarnació i de la creu del Crist que ens porten la manifestació plena del Misteri de Déu, al qual solament podem entrar pels camins de la humilitat, de l'abandonament de les nostres seguretats i orgulls (UUS 36).

La pregària comuna amb els cristians d'altres confessions, sobretot demanant la unitat, i alhora el diàleg i el treball conjunt en aquelles qüestions en què podem aportar plegats a la nostra societat el missatge de Crist, com la pau, el perdó i la reconciliació, són camins de comunió que hem de fressar junts, perquè el missatge de Crist sigui una mica més creïble.

El camí ecumènic és un procés que ens ha de portar de la unitat baptismal a la unitat eucarística, "perquè per aquest camí, a poc a poc, superats els obstacles que impedeixen la perfecta comunió eclesial, tots els cristians es congreguin, en l'única celebració de l'Eucaristia, per aquella unitat que Crist va concedir des del principi a la seva Església, i que creiem que subsisteix indefectible en l'Església catòlica, i esperem que creixi cada dia fins a la consumació dels segles" (UR 4)

8. El diàleg interreligiós

30. Cada vegada més, en els nostres pobles i ciutats són presents persones d'altres religions.

La nostra fe cristiana ens demana el respecte a tots els homes i encara més el respecte a la seva religió pròpia. La llibertat religiosa és la primera de les llibertats dels homes, perquè el fur de la consciència i l'expressió de les creences religioses són la realitat més íntima i personal, la realitat que s'expressa després en tota realitat humana.

El respecte als altres ens ha de portar a defensar els seus drets, a sentir-los com a persones que comparteixen la comunitat humana en què vivim. El cristià, perquè creu en l'únic Déu creador de tota la humanitat en un sol món, no pot tancar mai les portes del cor i les portes de la societat a ningú.

El coneixement mutu de totes les religions amb què convivim és una cosa bona. Cal crear espais de diàleg i d'ajut mutu en aquelles qüestions que ens preocupen i que els qui tenim el do de confessar una religió podem fer una aportació als homes i dones del nostre món, com ara les qüestions de la pau, dels problemes socials, de l'ateisme i l'agnosticisme. En aquest moment concret de la nostra societat en què des de certs àmbits es vol arraconar la religió a l'àmbit de la privacitat, els qui professem una religió hem de donar a conèixer i defensar que la religió és plenament humana i és valuosa per als homes i les dones. No hem de deixar que ens tractin com a contraris de la humanitat, sinó, a l'inrevés manifestar les realitats positives que es troben en la persona religiosa.

Vull també assenyalar en aquesta ocasió alguns perills d'un malentès diàleg interreligiós. Un és el de donar el nom de religions a grups que més aviat són sectes. Ja sabem que la secta és aquella agrupació que, sota el nom de religió, el que intenta és anul·lar la llibertat de les persones i té com a finalitat el lucre i el domini de les persones. Un altre perill és el de pensar que totes les religions són iguals i, per tant, hem d'avançar cap a una religió nova. Seguint una imatge, seria com entrar en un supermercat i escollir aquells elements que més ens convinguin. El sincretisme no és el camí de l'autèntica religió. La religió sempre demana exigència, fidelitat i aprofundiment.

31. Tampoc no ens és permès, als creients en Crist, de participar en celebracions d'altres religions, si no és en ocasions puntuals com és ara: participar en un enterrament, un casament, o altres celebracions per motius socials que ho facin aconsellable i necessari, sabent, però, que nosaltres sempre preguem amb Crist al Pare en l'Esperit Sant. Les celebracions de fe requereixen la fe. I com podríem celebrar de cor allò en què no creiem?

La nostra fe cristiana confessa Jesús com a Únic Salvador de tota la humanitat (DV 2). És aquesta l'afirmació fonamental, tan nostra com de tota l'Església. Ja els primers cristians ho deien ben clarament en un context interreligiós: "Jesús és el Senyor" (cf. Rm 10.9). El diàleg interreligiós no ha de fer minvar de cap manera el nostre zel missioner i evangelitzador. Els qui creiem en Crist confessem que en Ell, i solament en Ell, trobem el sentit de la vida. Jesús, el qui ens revela el Pare i ens dona l'Esperit

Sant, és el qui il·lumina la nostra existència, perquè és el Camí, la Veritat i la Vida (Jn 14,16). Crist no pot ésser mai imposat; però sí que ha de ser proposat a tots els homes perquè en ell trobin la salvació. La salvació neix del que s'escolta i no pot néixer si no hi ha un altre que predica Crist, una comunitat que dona testimoni (Rm 10,14-15). Des d'aquesta afirmació referida a Crist com a Salvador de tots els homes, com a únic Mitjancer entre Déu i els homes hem d'entendre l'afirmació que "l'Església és sacrament universal de salvació en Crist" (LG 1).

9. La comunió amb els pobres i necessitats

32. Sant Agustí va dir un dia a la seva comunitat: " Nosaltres som els delegats dels pobres davant vostre" (Sermó 32,23). Això que deia del bisbe cal que es digui també tant d'aquest ministeri com de tota la comunitat cristiana. La comunió amb els més pobres i necessitats de la nostra societat i de tot el món és també una realitat que neix de la nostra eclesialitat i del missatge de Crist (TMA 51). L'opció preferencial pels pobres de l'Església no ha de ser una paraula buida de contingut, i de fet són moltes les realitats d'Església que ho fan visible. En concret en la nostra diòcesi cal esmentar el treball de totes les institucions que formen el nostre Secretariat de Pastoral Social amb un treball constant, profund i efectiu, institucions com Càritas, la delegació de Pastoral Penitenciària, Mans Unides i moltes d'altres.

Ens cal però avançar en la línia del Concili Provincial Tarraconense en la tercera part en què se'ns demana de " viure com Jesucrist visqué i de proclamar el missatge que Jesucrist proclamà" (núm 76) en el marc de la doctrina social de l'Església , manifestant la unitat entre la fe i la vida en la sol·licitud pels més pobres i marginats.

En això podem dir el que deia sant Tomàs d'Aquino respecte a la caritat:

"L'element principal de la llei nova és la gràcia de l'Esperit Sant que es manifesta en la fe actuant per la caritat" (I-II Q 108a.1). L'Església, poble dels qui han rebut com a do l'Esperit Sant, és i ha de ser, sense cap mena de dubte, el poble de la solidaritat, de l'afany de compartir, de la passió per la justícia, la pau i la defensa de tota la realitat creada. La unitat de l'Església s'edifica més seriosament com més activa i operant és l'Església en el servei de la causa de l'home i de la seva casa universal (RH 14).

TERCERA PART

L'ESPIRITUALITAT DE COMUNIÓ

33."Fer de l'Església l'escola de la comunió: aquest és el nostre repte", ens deia el papa Joan Pau II en la *Novo Millenio Ineunte*. I ell mateix parla de l'espiritualitat de comunió amb aquestes paraules: "Espiritualitat de comunió significa reconèixer en l'altre el germà i la germana en la fe, compartir les seves alegries i les seves sofrances, percebre les coses a què ells aspiren i preocupar-se de llurs necessitats. L'espiritualitat de la comunió és la capacitat de veure, primer de tot, el que és positiu en l'altre, i d'acollir-ho per a mi mateix com un regal de Déu. Espiritualitat de comunió significa "fer lloc" al germà i a la germana. "Ajudeu-vos a portar les càrregues els uns als altres" (Ga 6,2) resistint les temptacions de la rivalitat, de la desconfiança i les gelosies" (NMI 43).

En aquesta carta pastoral voldria fer la meua petita aportació per entrar en aquest tema amb una certa novetat, però que al mateix temps és el de sempre, perquè l'Església no l'hem inventat nosaltres. Molt abans de nosaltres l'han viscut molts d'altres i amb gran fidelitat. Però també cal que nosaltres en aquest moment històric que ens toca de viure hi fem la nostra aportació amb fidelitat al que el Senyor vol per a nosaltres.

1- La unitat

34.Viure la unitat "*ad intra*" és un repte que ens cal viure. De vegades veiem que és més fàcil la recerca de la unitat i la vivència de la unitat amb els de fora que no pas amb els de dins de casa. Però ens cal fer un esforç convençut de la vivència de la

unitat en les nostres comunitats eclesials, la unitat en les nostres parròquies, entre el presbiteri diocesà amb diverses sensibilitats, la unitat diocesana, la unitat amb tota l'Església.

Certament que la unitat és un do de Déu que ens cal demanar, però també és una tasca a aconseguir. Un dels efectes del pecat original en nosaltres és la divisió que ens porta a no acceptar el germà en la seva diversitat. L'esperit del mal, el maligne o diable és el que sembla entre nosaltres la mala herba de la discòrdia. I ho fa de manera subtil. Quan aconseguix que un de nosaltres té una part de la veritat en el seu cor hi fa néixer el convenciment que és tota la veritat i li fa néixer en el cor a part de l'orgull fatu, el menyspreu de l'altre i de les seves concepcions i opinions.

És sempre vàlid i ens cal viure el principi de sant Agustí, que deia: "En l'opinable, llibertat; en l'essencial, unitat; i en tot, caritat". Aquest principi és exigent perquè ens demana escolta de l'altre i valorar el que és i diu, però és també exigent perquè ens demana un esforç de formació i estudi per a discernir el que és essencial del que és accidental. Tot i això, el que ens cal per a viure la unitat és la humilitat de demanar el do de la caritat que, com deia sant Pau, és el do incomparablement millor. "Déu ha escampat la seva caritat en els nostres cors per mitjà de l'Esperit Sant, que ens ha estat donat (cf. Rm 5,5); per això, el do primer i supremament necessari és la caritat, per la qual estimem Déu sobre totes les coses i el proïsme per amor a ell" (LG 42).

La unitat és la realitat que manifesta als ulls del món la veritat de l'Evangeli en els nostres cors. La unitat és fonamental en l'Església. Ja en el segle II, sant Ignasi d'Antioquia deia: "Conformant-vos a la manera de procedir de Déu, tingueu-vos respecte els uns als altres i que ningú no miri el seu proïsme segons la carn, sinó que en tot moment estimeu-vos en Jesucrist. Que no hi hagi res entre vosaltres que us pugui dividir, sinó, formeu, sobretot, una sola cosa amb el vostre bisbe, i amb els qui us presideixen, per a ser un exemple i una lliçó d'incorruptibilitat" (ad Mag 6,2).

2- El diàleg i l'escolta

35. El diàleg etern en Déu és la base del diàleg que hi ha d'haver en l'Església i entre tots els homes. El diàleg és necessari per a la unitat i la comunió de dons. Compartir el que portem en el nostre cor és la primera manera d'entrar en comunió. La capacitat de diàleg entre els homes és necessària també per a la construcció en la pau de la nostra convivència. El diàleg, però, autèntic és aquell que requereix l'escolta de l'altre, com deia Pau VI en *Ecclesiam Suam*, les característiques del diàleg són: "claredat, mansuetud, confiança i prudència" (núm 64). Com puc dialogar si quan parla el germà no l'escolto? No pot haver-hi escolta autèntica si no hi ha una recerca de la veritat en els qui dialoguen. L'escolta del germà m'ha de portar al diàleg per a compartir els dons que en el meu germà hi ha (ES 77). En cristià, no oblidem que en aquest diàleg i escolta en la comunió de l'Esperit Sant ens ha d'ajudar a descobrir la voluntat de Déu. Hi ha un diàleg i escolta teològic que és la pregària (ES 64). El Senyor ens parla amb la seva Paraula, proclamada, explicada i viscuda eclesialment, i en el meu cor hi ha de néixer la pregària, que és també una forma privilegiada de comunió personal. Es tracta de viure segons l'Esperit, restant sempre oberts a la seva novetat, sigui on sigui on ell es reveli. Però això porta una experiència inevitable de la Creu. La comunitat eclesial s'engendra constantment per la mort de cada u a ell mateix i el néixer a la vida en comunió que és la vida segons l'Esperit. Sant Pau en la Carta als Gàlates ho diu així tan clar: "Ara, doncs, jo us dic: comporteu-vos d'acord amb l'Esperit i no satisfareu els desigs terrenals. Perquè els desigs terrenals són contraris a l'Esperit, i l'Esperit és contrari als desigs terrenals. Hi ha una lluita entre ells, i per això no feu el que voldríeu. Però si us deixeu guiar per l'Esperit no esteu sota la Llei. Les conseqüències dels desigs terrenals són prou clares: relacions il·legítimes, impuresa, llibertinatge, idolatria, bruixeria, enemistats, discòrdies, gelosies, enfuriments, rivalitats, divisions, sectarismes, enveges, borrarxeres, orgies i coses semblants. Ja us vaig advertir, i us adverteixo encara, que els qui obren així no posseiran en herència el Regne de Déu. En canvi, els fruits de l'Esperit són: amor, goig, pau, paciència, benvolença, bondat,

fidelitat, dolcesa i domini d'un mateix. La Llei no és contrària a res d'això. Els qui són de Jesucrist han clavat a la creu totes les passions i tots els desigs terrenals. Si vivim gràcies a l'Esperit, comportem-nos d'acord amb l'Esperit! (5,16-25)

3- La humilitat

36. Avançant en aquests conceptes que ens poden ajudar a viure la comunió, cal no oblidar la humilitat. Santa Teresa de Jesús es preguntava com és que Déu és tan amic de la humilitat i ella mateixa es va respondre que Déu és la mateixa veritat i "la humildad es andar en verdad." (*Moradas sextas*,10,7). La humilitat és la condició més pròpiament humana, en el sentit que l'home es fet de terra, l'humus". La gran veritat nostra és aquesta: som pols, som terra i el Senyor, amb la seva infinita misericòrdia, ens crida a viure la comunió de vida amb ell. De fet, la nostra experiència personal ens diu que les persones que ens plauen sempre són els humils. No hi ha res que ens desplaui tant com l'actitud d'orgull i de vanitat.

Per a viure la comunió, ens cal l'actitud de la humilitat per a acceptar la veritat del que som nosaltres respecte a Déu i respecte als altres. Sant Joan de la Creu deia ben clar que cal considerar sempre els altres molt millors que un mateix (cf. I Noche 2,6-7). La humilitat m'ha d'ajudar a reconèixer la veritat de la Paraula de Déu interpretada i viscuda en la seva Església. La humilitat m'ha d'ajudar a respectar i valorar la paraula que el germà em dirigeix. La humilitat m'ha d'ajudar també a valorar i escoltar la paraula que en nom del Senyor em dirigeixen els germans que tenen en el si de l'Església el ministeri i el carisma del magisteri i del servei als altres, el magisteri del papa i dels bisbes.

4- L'obediència

37.L'obediència és una d'aquelles virtuts que no estan de moda. Això d'obeir costa. Però en l'Església hi ha una obediència radical. Tota ella ha de tenir obediència a l'Evangelí, a la Revelació que ens ve de Jesucrist, el Fill de Déu. "Obeir Déu és primer que obeir els homes" (Ac 5,29), va dir Pere al sanedrí jueu. Tots en l'Església, començant pel Sant Pare, hem d'obeir el Senyor i el mateix hem de dir dels bisbes i dels preveres i de tots els fidels. Podem parlar, en l'Església, d'obediència responsable, en el sentit que és resposta a Déu.

En el si de l'Església hi ha d'haver sempre una actitud de fe i també en l'obediència. Per mitjà de l'obediència als superiors, hi ha obediència a Déu. Això ho cal tenir en compte sobretot per a aquells que han fet el vot d'obediència en la professió religiosa, o la promesa d'obediència en l'ordenació de diaca, de prevere o de bisbe. Aquests vots i promeses no són un mer ritualisme litúrgic, sinó que s'han de viure amb fe en el dia a dia. La comunió no està renyida amb l'obediència, més aviat a l'inrevés: és en l'obediència on es va construint la comunió. Sobretot, és clar, en l'obediència a la voluntat de Déu que en moments concrets també s'expressa en l'obediència a aquesta que ens ve per mitjà de la voluntat del superior. És per a la gran llibertat, que hi ha, en l'Església, l'obediència. És per a la construcció de la comunió, que el Senyor, per mitjà de l'obediència va donant aquests servidors de la comunió a les comunitats, a l'Església.

5- El perdó

38. El perdó és essencial també per a la vida comunitària eclesial. Cada un de nosaltres, de fet, entrem en aquesta comunitat que és l'Església, per mitjà del Sagrament del Baptisme que és el Sagrament del Perdó, ja que ens perdona el pecat original i tots els pecats que es puguin tenir si hom és d'edat adulta quan el rep. Podem dir que l'Església és la comunitat dels perdonats i redimits. Déu, ric en misericòrdia, ens perdona i ens dóna al mateix temps la salvació i la vida.

Si nosaltres som això: persones perdonades, no podem fer res més que donar també el perdó. Que no ens passi com al servent de la paràbola evangèlica, que fou perdonat pel rei; però ell fou incapaç de perdonar a l'altre el deute que, comparat amb el seu

respecte al rei era no res (cf. Mt 18,23-35). Per a construir la comunió ens cal donar i rebre contínuament el perdó de Déu i del germà. El Sagrament de la Reconciliació o de la Penitència és necessari per a refer contínuament en el cor dels qui formem l'Església, la comunió que amb el pecat trenquem. El pecat greu trenca la comunió amb Déu i, per tant, la comunió amb l'Església, perquè "és un mancament a l'amor veritable, envers Déu i el proïsme ... fereix la naturalesa humana de l'home i atempta contra la solidaritat humana" (CEC 1849). El Sagrament de la confessió refà aquesta comunió trencada.

Entre nosaltres, però, sempre ens cal també viure el perdó mutu. Tots ofenem els germans. "El qui estigui net de culpa que tiri la primera pedra"(Jn 8,7), digué el Senyor als fariseus que volien apedregar la dona adúltera. Tots hem de donar i hem de rebre contínuament el perdó del germà. La correcció fraterna, de què ens parla l'Evangelí (Lc 17,3), és un camí de reconeixement del que ens cal canviar, perquè, de vegades, ens costa adonar-nos de les pròpies errades.

CONCLUSIÓ

MARIA EN LA NOVA PENTECOSTA

39. "Fer-se el que és" serà la tasca de l'Església en el temps i, per tant, la nostra tasca com a Església de Vic en el temps que ens toca de viure i també, sense cap dubte, la tasca de cada un de nosaltres. L'Esperit Sant va omplir amb la seva presència l'Església naixent que pregava amb Maria. Sempre necessitem una "nova pentecosta" per a la nostra Església i les nostres comunitats. L'Esperit Sant és l'únic que pot rejuvenir les nostres comunitats donant-nos la frescor d'un nou alè de vida. És, doncs, en el Cenacle de la pregària confiada amb Maria que nosaltres podrem rebre el do que ens ve del cel i que pot donar-nos l'alè de la unitat i de la comunió.

Maria, Mare de l'Església (cf. Jn19, 25-27), és també "membre excel·lentíssim i enterament singular de l'Església i com a tipus i exemplar perfectíssim de l'Església en la fe i en la caritat." (LG 53). En ella cal que ens mirem com en un espill per a entendre qui som nosaltres, Església del Senyor. L'Església, com Maria, és verge i mare. La maternitat de Maria és el gran do a la humanitat; per ella ens ha vingut el salvador, Crist, el Senyor. També l'Església contínuament, per la predicació i els sagraments, fa néixer Crist en el cor dels homes d'avui (cf. LG 64). En l'escola de Maria, l'Església aprèn contínuament l'estil d'una maternitat generosa i atenta, d'un amor que no espera, sinó que sap sortir a l'encontre de les necessitats dels homes i els atén, cada un en la seva concreció personal, donant-los no sols la vida, sinó també, en el Senyor, el goig i el sentit de la vida mateixa.

Maria és verge, la que guarda en el seu cor amb tota fidelitat la paraula de Déu. La virginitat de Maria és sobretot receptivitat profunda en el seu ésser de l'obra de Déu. També l'Església ha de viure la fidelitat als dons rebuts, la fidelitat a la paraula de Déu que ens arriba per la sagrada Escripura i la Tradició, que és la comunió amb l'Església.

L'Esperit Sant i Maria, en el misteri de l'Encarnació, van fer possible la presència en la humanitat del Verb de Déu. Ell és el "sol que ens ve de dalt" i que ve a "il·luminar tots els pobles i portar-los pel camí de la salvació" (Lc 1,78-79). Nosaltres, meditant sobre l'Església, hem vist, amb expressió dels sants pares, que "L'Església és la verdadera lluna. De la llum sense posta de l'astre germà, aquesta obté la llum de la immortalitat i de la gràcia". En efecte, l'Església no brilla amb llum pròpia, sinó amb la llum de Crist. Treu el seu esplendor del sol de justícia, per a dir després: "Visc jo, però no sóc jo, és Crist que viu en mi" (Ga 2,20).

40 La mirada del cristià ha de ser posada sempre en la meta cap a la qual caminem: la comunió amb Déu més enllà de la mort. No podem oblidar, ni deixar mai de part la realitat de la mort com a realitat per a viure-la en sentit cristià. El nostre futur és obert a l'esperança perquè caminem, com a Església peregrinant que som, cap a l'encontre amb Déu, cap a la comunió definitiva amb Déu. És l'abraçada del Pare en la comunió

plena de l'home amb Déu, l'única realitat que pot omplir l'anhel de comunió que hi ha en el cor de l'home. Per això la comunió eclesial és també "comunió dels sants", la comunió entre l'Església que camina per aquest món i l'Església del cel. La comunió profunda serà vida per sempre i amor en plenitud.

41. Germans i germanes, que nosaltres homes i dones del segle XXI, siguem com tots aquells que han estat grans en la història de l'Església vivint en l'amor a la Mare Església. Que ens hi ajudi la intercessió d'aquests grans en la nostra història diocesana: sant Bernat Calbó, sant Miquel dels Sants, sant Pere Almató, sant Antoni Maria Claret, santa Joaquina Vedruna i tots els beats i venerables de la nostra diòcesi, entre ells el Bisbe Josep Torres i Bages, sense oblidar els màrtirs diocesans, que, vessant la sang per Crist, han donat el més gran testimoni d'amor a l'Església, com els sacerdots, religiosos i laics que moriren per la fe en la persecució religiosa dels anys 1936-1939; i tants homes i dones que, amb el seu testimoni i el seu lliurament, han fet possible la presència de l'Església al llarg dels segles i ara ja participen en l'Església triomfant, la Jerusalem celestial.

Acabo amb aquestes paraules d'un sant Pare de l'Església: "Tots volem estimar l'Església l'estimada. Romandre inquebrantament fidels a ella com a una mare, tan dolça, sol·lícita i benigna. Perquè amb ella i per mitjà d'ella, puguem merèixer estar en la casa de Déu, el nostre Pare" (Quodvultdeus de Cartago, "*Sermone de professione fidei*" 3,12-13)

Que així sigui per a tots nosaltres. Amén.

+ Romà, bisbe de Vic

Vic, 15 de maig del 2005, Solemnitat de la Pentecosta

SIGLES I DOCUMENTS CITATS

Anuncieu la Bona Nova de l'evangeli, (Carta Pastoral de Mons. Romà Casanova, bisbe de Vic), 30 maig 2004.

AA: *Apostolicam actuositatem* (Decret sobre l'apostolat dels laics, del Concili Vaticà II), 18 novembre 1965.

AG: *Ad gentes* (Decret sobre l'activitat missionera de l'Església, del Concili Vaticà II), 7 desembre 1965.

Carta a les famílies, de Joan Pau II, 2 febrer 1994

CEC: Catecisme de l'Església Catòlica, 11 octubre 1992.

ChL: *Christifideles laici* (Vocació i missió dels laics, Exhortació apostòlica postsinodal de Joan Pau II), 30 desembre 1988.

CD: *Christus Dominus* (Decret sobre el ministeri pastoral dels bisbes en l'Església, del Concili Vaticà II), 28 octubre 1965.

CIC: *Codex Iuris Canonici* (Codi de Dret Canònic), 25 gener 1983.

CPT: Concili Provincial Tarraconense. Resolucions i Missatge, 7 juny 1996.

DD: *Dies domini* (Carta apostòlica sobre la santificació del diumenge, del papa Joan Pau II), 31 maig 1998.

Discurs al CELAM, de Joan Pau II, 9 març 1983

DV: *Dei Verbum* (Constitució Dogmàtica sobre la Revelació Divina, del Concili Vaticà II), 18 novembre 1965.

EdE: *Ecclesia de Eucharistia* (L'Església viu de l'Eucaristia, Carta encíclica de Joan Pau II), 17 abril 2003.

ES: *Ecclesiam suam* (Els camins de l'Església, avui, Carta encíclica de Pau VI), 6 agost 1964.

GS: *Gaudium et Spes* (Constitució Pastoral de l'Església en el món contemporani, del Concili Vaticà II), 7 desembre 1965.

LG: *Lumen gentium* (Constitució dogmàtica sobre l'Església, del Concili Vaticà II), 21 novembre 1964.

MND: *Mane nobiscum Domine* ("Queda't amb nosaltres", Carta apostòlica de Joan Pau II), 7 octubre 2004.

NMI: *Novo millennio ineunte* (Carta apostòlica de Joan Pau II al terme del Gran Jubileu de l'any 2000), 6 gener 2001.

Onze segles de vida diocesana (Carta Pastoral de Mons. Josep M. Guix, bisbe emèrit de Vic), 15 setembre 1986.

PC: *Perfectae caritatis* (Decret sobre la renovació adaptada de la vida religiosa, del Concili Vaticà II), 28 octubre 1965.

Pla Diocesà de Pastoral del Bisbat de Vic 2001-2003, 2001.

PO: *Praesbyterorum Ordinis* (Decret sobre el ministeri i la vida dels preveres, del Concili Vaticà II), 7 desembre 1965.

RH: *Redemptor hominis* (El Redemptor de l'home, carta encíclica de Joan Pau II), 4 març 1979.

SC: *Sacrosanctum Concilium* (Constitució sobre la Sagrada Litúrgia, del Concili Vaticà II), 4 desembre 1963.

TMA: *Tertio millennio adveniente* (Per a preparar el Jubileu de l'any 2000, Carta apostòlica de Joan Pau II), 10 novembre 1994

UR: *Unitatis redintegratio* (Decret sobre l'Ecumenisme, del Concili Vaticà II), 21 novembre 1964.

UUS: *Ut unum sint* (El compromís ecumènic, carta encíclica de Joan Pau II), 25 maig 1995